

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СУПРОВІД СТУДЕНТСЬКОГО
САМОВРЯДУВАННЯ**

Методичні рекомендації
до практичних занять з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

ОДЕСА
Олді+
2024

УДК 378.091.59(072)
О-641

Укладач:

М. І. Рябенко, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогічної освіти та соціальної реабілітації ОНУ імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

Л. В.-В. Вейландє., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогічної освіти та соціальної реабілітації Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

В. В. Пенюв., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

*Рекомендовано вченою радою
факультету психології та соціальної роботи ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 3 від 13 грудня 2024 р.*

О-641 **Організація** та супровід студентського самоврядування : метод. рекомендації до практичних занять з курсу «Організація та супровід студентського самоврядування» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки / уклад. М. І. Рябенко. – Одеса : Олді+, 2024. – 36 с.

Методичні рекомендації містять питання для обговорення, практичні завдання, завдання для самостійної роботи, рекомендовану літературу та перелік питань для підсумкового контролю.

Методичні рекомендації розроблені для здобувачів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» та допомагають при підготовці до практичних занять, оформлені робіт при самостійному виконанні завдань.

УДК 378.091.59(072)

ЗМІСТ

1. Вступ	4
2. Зміст навчальної дисципліни	6
3. Тематика та зміст практичних занять	12
4. Питання для підсумкового контролю	25
5. Критерії оцінювання	27
6. Список рекомендованої літератури	29
7. Інформаційні ресурси	31

1. ВСТУП

Метою навчальної дисципліни «Організація і супровід студентського самоврядування» є формування компетенцій майбутніх педагогічних та науково-педагогічних працівників з організації та ефективного супроводу діяльністю студентського самоврядування в закладі вищої освіти.

Основними завданнями дисципліни «Організація і супровід студентського самоврядування» є:

- дослідити історію становлення студентського самоврядування в світі та Україні;
- аналіз правового статусу студентського самоврядування у відповідності до діючого законодавства;
- розкрити повноваження студентського самоврядування як суб'єкта освітніх правовідносин;
- визначити завдання та повноваження основних учасників щодо організації та супроводу студентського самоврядування;
- вивчення досвіду організації студентського самоврядування в сучасній системі вищої освіти України.

Процес вивчення дисципліни «Організація і супровід студентського самоврядування» спрямований на формування таких компетентностей як:

- ✓ Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.
- ✓ Здатність здійснювати організаційно-педагогічну діяльність з урахуванням нормативних документів організації освітнього процесу закладу вищої освіти.

Після успішного завершення навчального курсу «Організація і супровід студентського самоврядування» здобувач зможе:

- ✓ Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

- ✓ Дотримуватися принципів академічної доброчесності під час виконання функцій професійно-педагогічної діяльності.

По завершенню вивчення навчальної дисципліни «Організація і супровід студентського самоврядування» здобувач вищої освіти повинен знати:

- історію становлення студентського самоврядування в світі та Україні;
- про студентське самоврядування як невід'ємну частину громадського самоврядування закладу вищої освіти: суть, структура, рівні, форми роботи;
- принципи діяльності студентського самоврядування;
- завдання та повноваження студентського самоврядування;
- методи та форми організації та супроводу студентського самоврядування.

Також, по завершенню засвоєння дисципліни «Організація і супровід студентського самоврядування» здобувач вищої освіти повинен вміти:

- аналізувати основні діючі нормативно-правові актами щодо забезпечення прав людини та академічної доброчесності;
- працювати з нормативно-правовими першоджерелами;
- організовувати конструктивні відносини з суб'єктами права, зокрема в освітньому процесі;
- здійснювати аналіз щодо відповідності діяльності учасників освітнього процесу діючим нормативно-правовим актам та етичним принципам щодо дотримання норм академічної доброчесності та законодавства в сфері освіти;
- захищати свої права та інтереси, а також права та інтереси інших громадян, зокрема учасників освітніх відносин.

2. Зміст дисципліни «Організація і супровід студентського самоврядування»

Дисципліна «Організація і супровід студентського самоврядування» складається з трьох змістових модулів та розраховано на 10 тем. В першому змістовому модулі «Становлення і розвиток студентського самоврядування» розглядається історія розвитку студентського руху в Україні і світі, досвід сучасної діяльності органів студентського самоврядування України та в світі. Другий змістовий модуль «Студентське самоврядування як суб'єкт освітніх відносин» містить аналіз студента як суб'єкта освітніх відносин, правовий статус органів студентського самоврядування, ролі студентського самоврядування в управлінні закладом вищої освіти та організації освітнього процесу. В третьому змістовному модулі «Організація діяльності студентського самоврядування» розглядаються діяльність та вимоги до різних учасників освітнього процесу в організації та супроводу студентського самоврядування а також роль органів управління закладом вищої освіти у забезпеченні належних умов щодо діяльності органів студентського самоврядування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Становлення і розвиток студентського самоврядування

Тема 1. Історія студентського руху в світі

Історія виникнення студентства. Статус студентства в перших університетів. Історія студентського руху Великої Британії. Історія становлення студентського руху Італії. Історія студентських рухів Франції. Історія розвитку студентства в Іспанії. Історія розвитку студентських самоврядних організацій Німеччини. Перші студентські асоціації в Європі. Особливості становлення студентських самоврядних організацій в США. Історія розвитку студентського самоврядування Польщі. Історія становлення студентського самоврядування Швеції.

Тема2. Історія студентського руху в Україні

Розвиток студентства в перших вищих закладах освіти на території України. Вплив М. І. Пирогов на діяльність самоврядних студентських організацій.

“Тимчасові правила про студентські організації і про влаштування зборів у стінах вищих навчальних закладів” 1907 року. Рух студентських будівельних загонів в часи УРСР. Роль студентства в акції протесту «Революція на граніті». Розвиток студентських рухів незалежної України. Становлення Української асоціація розвитку студентського самоврядування. Становлення Національної молодіжної ради України. Історія виникнення Всеукраїнської студентської Ради при Міністерстві освіти і науки України. Історія та розвиток студентського самоврядування Імператорського Харківського університету. Історія розвитку «Братства спудеїв» Національного університету «Острозька академія». Становлення самоврядування осіб, що навчаються у Національному університеті «Львівська політехніка». Розвиток студентського самоврядування Львівського національного університету імені Івана Франка. Історія розвитку студентського самоврядування Київського університету святого Володимира. Традиції самоврядних організацій Національний університет «Києво-Могилянська Академія». Розвиток самоврядних організацій Новоросійського імператорського університету.

Тема 3. Досвід сучасної діяльності органів студентського самоврядування закордоння

Роль міжнародних асоціацій, союзів, об'єднань в розвитку та діяльності органів студентського самоврядування. Діяльність та можливості Міжнародного союзу студентів International Union of Students (IUS). Історія та діяльність Європейського союзу студентів. Мета та діяльність Міжнародного союзу молоді. Досвід та діяльність Центрального союзу Українського студентства як громадської організація студентів українського походження поза Україною. Діяльність Міжнародної асоціації студентів, що вивчають економіку та комерційні науки AIESEC. Європейська Асоціація Студентів Права (ELSA). Міжнародна організація з обміну студентів для проходження виробничої практики за кордоном (IAESTE). Асоціація генеральних штатів Європи (AEGEE). Діяльність та співпраці студентських організацій Польщі та України.

Розвиток студентського самоврядування Румунії, Франції, Німеччини, Чехії, Великобританії, Особливості студентських рухів Австралії, США, Канади.

Тема 4. Сучасний стан діяльності органів студентського самоврядування в Україні

Умови для ефективної діяльності органів студентського самоврядування в Україні. Перепони з якими стикаються суб'єкти організації та супроводу органів студентського самоврядування в Україні. Роль громадських організацій в супроводі та розвитку діяльності органів студентського самоврядування: Національний студентський союз, YMCA, Національна організація скаутів в Україні. JCI Youth, Спілка ініціативної молоді, ISIC Україна, Молодіжна альтернатива. Роль та діяльність Української асоціації студентів на сучасний розвиток органів студентського самоврядування в Україні. Досвід діяльності Органів студентського самоврядування в Київському національному університеті імені Т. Г. Шевченка. Досвід організації органів студентського самоврядування Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Львівського національний університет імені Івана Франка, Національного університету «Львівська політехніка», Одеського національного університету імені І. І. Мечникова та інших

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Студентське самоврядування як суб'єкт освітніх відносин

Тема 5. Студент як суб'єкт освітніх відносин

Поняття освітні відносини. Правове регулювання освітніх відносин. Студент як суб'єкт освітніх правовідносин. Основні права студента у відповідності до Закону України «Про освіту». Права студента у відповідності до Закону України «Про вищу освіту». Види освітніх правовідносин студента. Реалізація права обиратися та бути обраним в робочі, дорадчі, виборні та інші органи студентського самоврядування. Реалізація права студента на участь у громадських об'єднаннях. Механізми захисту прав студентів.

Тема 6. Правовий статус студентського самоврядування

Законодавче забезпечення діяльності органів студентського самоврядування. Закони, що регулюють діяльність студентського самоврядування: Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту». Статут закладу вищої освіти в регулюванні діяльності студентського самоврядування. Студентське самоврядування як невід'ємна частина громадського самоврядування закладів вищої освіти. Основні функції студентського самоврядування. Правовий статус студентського самоврядування. Учасники студентського самоврядування. Види органів студентського самоврядування. Рівні органів студентського самоврядування. Форми органів студентського самоврядування. Принципи діяльності органів студентського самоврядування. Основні завдання органів студентського самоврядування. Рішення які приймаються виключно за погодженням з органами студентського самоврядування. Вищий орган студентського самоврядування: повноваження, особливості скликання. Фінансова основа студентського самоврядування. Керівник студентського самоврядування: основні повноваження, особливості обрання.

Тема 7. Студентське самоврядування в управлінні закладом вищої освіти

Місце студентського самоврядування в структурі управління закладом вищої освіти. Керівник закладу вищої освіти: основні повноваження, взаємодія щодо діяльності студентського самоврядування. Повноваження органів студентського самоврядування щодо обрання керівника закладу вищої освіти. Навчально-наукові інститути та факультети: повноваження органів студентського самоврядування в навчальних підрозділах, участь в обранні керівництва тощо. Вчена Рада закладу вищої освіти: основні компетенції, представництво та можливості студентського самоврядування. Вчена рада структурного підрозділу: повноваження та представництво студентського самоврядування. Участь органів студентського самоврядування в органах громадського самоврядування закладу вищої освіти. Вищий колегіальний орган громадського самоврядування: порядок скликання, повноваження,

представництво студентів. Орган громадського самоврядування навчально-наукового інституту (факультету): повноваження, представництво студентів. Участь студентського самоврядування в робочих та дорадчих органах закладу вищої освіти: ректорат, деканат, приймальна комісія, адміністративна рада тощо.

Тема 8. Студентське самоврядування в організації освітнього процесу

Сутність та мета освітнього процесу сучасного закладу вищої освіти. Загальна характеристика Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова. Можливості студентського самоврядування в удосконаленні освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування. Участь в організації та проведенні організаційних, просвітницьких, наукових, спортивних, оздоровчих заходів. Участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти. Участь у вирішенні питань забезпечення належних побутових умов проживання студентів у гуртожитках та організації харчування студентів. Реалізація права на оголошування акції протесту. Права осіб, які навчаються у закладах вищої освіти. Студентське самоврядування у захисту прав, інтересів осіб, які навчаються у закладі вищої освіти. Роль студентського самоврядування в реалізації Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Організація діяльності студентського самоврядування

Тема 9. Учасники організації та супроводу студентського самоврядування

Діяльність науково-педагогічних робітників щодо організації та супроводу студентського самоврядування. Вимоги до особистості науково-педагогічних працівників щодо організації та супроводу студентського самоврядування. Педагогічна майстерність науково-педагогічного працівника в процесі організації та супроводу студентського самоврядування. Функції та

завдання куратора в організації та супроводі студентського самоврядування. Методика роботи куратора щодо організації та супроводу студентського самоврядування.

Тема 10. Органи управління ЗВО в організації та супроводі студентського самоврядування

Роль керівництва закладу вищої освіти у забезпеченні належні умов для діяльності органів студентського самоврядування: надання приміщення, меблів, оргтехніки, забезпеченні телефонним зв'язком, доступом до Інтернету, відведення місця для встановлення інформаційних стендів тощо. Сприяння органів управління ЗВО у взаємодія учасників освітнього процесу з іншими ЗВО щодо організації та супроводу студентського самоврядування. Сприяння адміністрації ЗВО у взаємодії учасників освітнього процесу з громадськими організаціями щодо організації та супроводу студентського самоврядування. Керівництво ЗВО у створенні умов щодо участі студентів, науково-педагогічних працівників, кураторів академічних груп у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столів щодо організації та супроводу студентського самоврядування тощо.

3. Тематика практичних занять

Тематика практичних занять розраховано на 14 годин (7 занять) для студентів очної форми навчання та 4 годин (2 заняття) для студентів заочної форми навчання.

№ з/п	Назва теми	Форма навчання	
		денна	заочна
1	Історія студентського руху в світі.		
2	Історія студентського руху в Україні.	✓	
3	Досвід сучасної діяльності органів студентського самоврядування закордоння.	✓	✓
4	Сучасний стан діяльності органів студентського самоврядування в Україні.	✓	
5	Студент як суб'єкт освітніх відносин	✓	
6	Правовий статус студентського самоврядування.	✓	
7	Студентське самоврядування в управлінні закладом вищої освіти	✓	✓
8	Студентське самоврядування в організації освітнього процесу		
9	Учасники організації та супроводу студентського самоврядування	✓	
10	Органи управління ЗВО в організації та супроводі студентського самоврядування		

Практичні заняття з навчальної дисципліни «Організація і супровід студентського самоврядування» це вид начального заняття, що передбачає самостійне вивчення питань за темою робочої програми дисципліни, зокрема основних понять, питань для обговорення та практичних завдань з оформленням відповідних матеріалів (схема, таблиця, презентація, реферат,

доповідь, повідомлення тощо). Практичні заняття спрямовані на сприяння формуванню у здобувачів самостійного, зокрема за допомогою рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, засвоєння знань а також вміння аналізувати відповідність діяльності учасників освітнього процесу щодо організації та супроводу органів студентського самоврядування в закладі вищої освіти.

Практичні заняття з курсу «Організація і супровід студентського самоврядування» скеровані також на сприяння розвитку логічного мислення, можливості висловлювати й аргументувати власні думки, зокрема щодо ролі самоврядування в розбудові демократичних засад, актуальності організації та ефективного супроводу органів студентського самоврядування в закладі вищої освіти.

Сучасна підготовка до практичних занять потребує від здобувача вищої освіти високої організації, систематичної та уважної самостійної роботи використовуючи рекомендовану літературою з дотриманням стандартів академічної доброчесності та норм діючих нормативно-правових актів. У разі виникнення будь-яких запитань чи необхідності у додаткових роз'ясненнях щодо виконання завдань під час підготовки до практичних занять, або існує потреба у коментарях чи додаткових консультаціях в процесі самостійного вивчення джерел, звертайтеся до науково-практичних працівників, які працюють з вами на лекційних та семінарських заняттях.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Становлення і розвиток студентського самоврядування

Практичне заняття 1. Тема: Історія студентського руху в Україні

Основні поняття: студент, університет, студентський рух, студентське самоврядування.

Питання для обговорення:

1. Розвиток студентства в перших вищих закладах освіти на території України.

2. Історія розвитку студентських об'єднань в найстаріших закладах вищої освіти України.
3. Вплив М. І. Пирогов на діяльність самоврядних студентських організацій.
4. Роль студентства в акції протесту «Революція на граніті».
5. Розвиток студентських рухів незалежної України.
6. Становлення Української асоціація розвитку студентського самоврядування.
7. Становлення Національної молодіжної ради України.
8. Історія виникнення Всеукраїнської студентської Ради при Міністерстві освіти і науки України.

Практичні завдання:

1. Проведіть аналіз довідково-енциклопедичної літератури та з'ясуйте сутність та походження поняття «студент»

2. Проаналізуйте електронні ресурси (сайти) та бібліотечні фонди найстаріших закладів вищої освіти України та винайдіть інформацію про перші об'єднання студентів.

Завдання для самостійної роботи: Розробити презентація на тему: «Розвиток студентського руху в Україні».

Рекомендована література:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> .
2. Руденко О.М., Козюра І.В., Ткаленко Н.В., Маргасова В.Г. Історія та теорія місцевого самоврядування. Навч. посібник. Київ: Кондор. 2017. 226 с.
3. Свістельник І. Інформаційна культура студента. Навчальний посібник. Київ: Кондор. 2018. 182 с.
4. Чижмарь К. Наукова-практичний коментар Закону України «Про вищу освіту». Київ: Професіонал ВД. 2019. 360 с.

**Практичне заняття 2.Тема: Досвід сучасної діяльності органів
студентського самоврядування закордоння**

Основні поняття: Міжнародна асоціація студентів, Міжнародний союз студентів, Європейський союз студентів, Асоціація генеральних штатів Європи.

Питання для обговорення:

1. Роль міжнародних асоціацій, союзів, об'єднань в розвитку та діяльності органів студентського самоврядування.
2. Діяльність та можливості Міжнародного союзу студентів International Union of Students (IUS).
3. Історія та діяльність Європейського союзу студентів.
4. Мета та діяльність Міжнародного союзу молоді.
5. Діяльність Міжнародної асоціації студентів, що вивчають економіку та комерційні науки AIESEC.
6. Європейська Асоціація Студентів Права (ELSA).
7. Міжнародна організація з обміну студентів для проходження виробничої практики за кордоном (IAESTE).
8. Асоціація генеральних штатів Європи (AEGEE).

Практичні завдання:

1. Проаналізувавши інформаційні ресурси з'ясуйте основну мету діяльності та напрями діяльності основних міжнародних студентських організацій.

Назва організації	Мета (місія діяльності)	Напрями діяльності
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Завдання для самостійної роботи: Розробити доповідь на теми: «Міжнародні студентські організації: мета та можливості для розвитку студентських рухів».

Рекомендована література:

1. Руденко О.М., Козюра І.В., Ткаленко Н.В., Маргасова В.Г. Історія та теорія місцевого самоврядування. Навч. посібник. Київ: Кондор. 2017. 226 с.
2. Свістельник І. Інформаційна культура студента. Навчальний посібник. Київ: Кондор. 2018. 182 с.
3. Eric Williams. The Essential Student Government Guide: College Edition 2008. P. 92.
4. Союз європейських студентів: Офіційний сайт. URL: <https://esu-online.org/>

Практичне заняття 3. Тема: Сучасний стан діяльності органів студентського самоврядування в Україні

Основні поняття: громадські організації, умови ефективної діяльності студентського самоврядування, супровід діяльності органів студентського самоврядування, Українська асоціація студентів.

Питання для обговорення:

1. Умови для ефективної діяльності органів студентського самоврядування в Україні.
2. Перепони з якими стикаються суб'єкти організації та супроводу органів студентського самоврядування в Україні.
3. Роль громадських організацій в супроводі та розвитку діяльності органів студентського самоврядування.
4. Роль та вплив Української асоціації студентів на сучасний розвиток органів студентського самоврядування в Україні.

5. Досвід діяльності Органів студентського самоврядування в закладах вищої освіти незалежної України:
- А) Київський національний університет імені Т. Г. Шевченка.
 - Б) Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.
 - В) Львівський національний університет імені Івана Франка.
 - Г) Національний університет «Львівська політехніка».
 - Д) Одеський національний університет імені І. І. Мечникова та інші.

Практичні завдання:

Проведіть опитування активних учасників органів студентського самоврядування закладів вищої освіти з метою з'ясування основних перешкод в ефективній діяльності органів студентського самоврядування та передумов для стабільного розвитку організації.

Завдання для самостійної роботи: Розробіть презентації з тем:

1. «Досвід діяльності громадських організацій щодо підтримки органів студентського самоврядування».
2. «Діяльність органів студентського самоврядування в незалежній Україні одного з закладів вищої освіти України».

Рекомендована література:

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний веб-портал: веб-сайт.
URL: <http://mon.gov.ua/>.
2. Руденко О. М., Козюра І. В., Ткаленко Н. В., Маргасова В. Г. Історія та теорія місцевого самоврядування. Навч. посібник. Київ: Кондор. 2017. 226 с.
3. «Щодо виборів до органів студентського самоврядування вищих навчальних закладів» Лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9-498.
URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4506>.
4. «Щодо діяльності органів студентського самоврядування» Лист МОН України від 08.09.2015 № 1/9-427 URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4374>

Практичне заняття 4. Тема: Студент як суб'єкт освітніх відносин

Основні поняття: освітні правовідносини, суб'єкт освітніх правовідносин, освітні права, види освітніх правовідносин студента, захист прав студента.

Питання для обговорення:

1. Сутність поняття освітні відносини.
2. Правове регулювання освітніх відносин.
3. Студент як суб'єкт освітніх правовідносин.
4. Основні права студента у відповідності до Закону України «Про освіту».
5. Права студента у відповідності до Закону України «Про вищу освіту».
6. Види освітніх правовідносин студента.
7. Реалізація права обиратися та бути обраним в робочі, дорадчі, виборні та інші органи студентського самоврядування.
8. Реалізація права студента на участь у громадських об'єднаннях.
9. Механізми захисту прав студентів.

Практичні завдання:

1. Зробіть опитування здобувачів освітнього рівня бакалавр 1 та 2 курсів щодо володіння ними їх правами.
2. Хто і яким чином на ваш погляд повинен інформувати здобувачів вищої освіти про їх правовий статус та можливості як суб'єктів освітніх правовідносин.

Завдання для самостійної роботи: Проаналізувавши діючі нормативно-правові акти розробіть презентація на тему: «Можливості студента як суб'єкта освітніх правовідносин».

Рекомендована література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р № 2145-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова Положення: URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_pro_org_osvit-proc.pdf.

Практичне заняття 5. Тема: Правовий статус студентського самоврядування.

Основні поняття: правовий статус, законодавче забезпечення, закон України «Про освіту», закон України «Про вищу освіту», учасники студентського самоврядування, завдання органів студентського самоврядування, вищий орган студентського самоврядування, керівник студентського самоврядування.

Питання для обговорення:

1. Законодавче забезпечення діяльності органів студентського самоврядування.
2. Закони, що регулюють діяльність студентського самоврядування: Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту».
3. Статут закладу вищої освіти в регулюванні діяльності студентського самоврядування.
4. Основні функції студентського самоврядування.
5. Учасники студентського самоврядування.
6. Види органів студентського самоврядування.
7. Рівні органів студентського самоврядування.
8. Форми органів студентського самоврядування.
9. Принципи діяльності органів студентського самоврядування.
10. Основні завдання органів студентського самоврядування.

- 11.Рішення які приймаються виключно за погодженням з органами студентського самоврядування.
- 12.Вищий орган студентського самоврядування: повноваження, особливості скликання.
- 13.Фінансова основа студентського самоврядування.
- 14.Керівник студентського самоврядування: основні повноваження, особливості обрання.

Практичні завдання: Складіть положення «Про студентське самоврядування» в закладі вищої освіти у відповідності до повноважень за діючим законодавством України.

Завдання для самостійної роботи: Презентація на тему: можливості органів студентського самоврядування у відповідності до діючого законодавства

Рекомендована література:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р № 2145-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Чижмарь К. Наукова-практичний коментар Закону України «Про вищу освіту». Київ: Професіонал ВД. 2019. 360 с.
4. «Щодо виборів до органів студентського самоврядування вищих навчальних закладів» Лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9-498. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4506->
5. «Щодо діяльності органів студентського самоврядування» Лист МОН України від 08.09.2015 № 1/9-427 URL: [<http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4374-> (дата звернення 20.08.2024).
6. «Щодо погодження рішень органами студентського самоврядування» Лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9- URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-10-21/4503/495.pdf>» (дата звернення 20.08.2024).

7. «Щодо фінансування органів студентського самоврядування» Лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9-496 URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-10-21/4504/496.pdf>. (дата звернення 20.08.2024).

Практичне заняття 6. Тема: Студентське самоврядування в управлінні закладом вищої освіти

Основні поняття: управління закладом вищої освіти, керівник закладу вищої освіти, вчена рада закладу вищої освіти, громадське самоврядування, ректорат, деканат, приймальна комісія.

Питання для обговорення:

1. Місце студентського самоврядування в структурі управління закладом вищої освіти.
2. Керівник закладу вищої освіти: основні повноваження, взаємодія щодо діяльності студентського самоврядування.
3. Повноваження органів студентського самоврядування щодо обрання керівника закладу вищої освіти.
4. Навчально-наукові інститути та факультети: повноваження органів студентського самоврядування в навчальних підрозділах, участь в обранні керівництва тощо.
5. Вчена Рада закладу вищої освіти: основні компетенції, представництво та можливості студентського самоврядування.
6. Вчена рада структурного підрозділу: повноваження та представництво студентського самоврядування.
7. Участь органів студентського самоврядування в органах громадського самоврядування закладу вищої освіти.
8. Вищий колегіальний орган громадського самоврядування: порядок скликання, повноваження, представництво студентів.
9. Орган громадського самоврядування навчально-наукового інституту (факультету): повноваження, представництво студентів.

10. Участь студентського самоврядування в робочих та дорадчих органах закладу вищої освіти: ректорат, деканат, приймальна комісія, адміністративна рада тощо.

Практичні завдання: Заповніть таблицю:

Суб'єкт управління закладом вищої освіти	Основні повноваження	Можливості студентського самоврядування у взаємодії
1. Вчена рада ЗВО	є колегіальним органом управління закладу вищої освіти. Визначає стратегію і перспективні напрями розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності закладу вищої освіти;	До складу вченої ради закладу вищої освіти входять за посадами. керівники органів студентського самоврядування закладу вищої освіти і не менш як 10 відсотків - виборні представники з числа студентів (курсантів).
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

Завдання для самостійної роботи: Скласти схему з розташуванням ролі та місця студентського самоврядування у структурі управління закладом вищої освіти.

Рекомендована література:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

3. Чижмарь К. Наукова-практичний коментар Закону України «Про вищу освіту». Київ: Професіонал ВД. 2019. 360 с.
4. «Щодо виборів до органів студентського самоврядування вищих навчальних закладів» Лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9-498. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4506->
5. «Щодо діяльності органів студентського самоврядування» Лист МОН України від 08.09.2015 № 1/9-427 URL: [<http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4374-> (дата звернення 20.08.2024).
6. «Щодо погодження рішень органами студентського самоврядування» Лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9- URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-10-21/4503/495.pdf>» (дата звернення 20.08.2024).
7. «Щодо фінансування органів студентського самоврядування» Лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9-496 URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-10-21/4504/496.pdf>. (дата звернення 20.08.2024).

Практичне заняття 7. Тема: Учасники організації та супроводу студентського самоврядування

Основні поняття: організація, супровід, педагогічна майстерність, куратор (тьютор).

Питання для обговорення:

1. Діяльність науково-педагогічних робітників щодо організації та супроводу студентського самоврядування.
2. Вимоги до особистості науково-педагогічних працівників щодо організації та супроводу студентського самоврядування.
3. Педагогічна майстерність науково-педагогічного працівника в процесі організації та супроводу студентського самоврядування.
4. Функції та завдання куратора в організації та супроводі студентського самоврядування.

5. Методика роботи куратора щодо організації та супроводу студентського самоврядування.

Практичні завдання: опишіть всі вимоги до сучасного науково-педагогічного працівника та куратора з точки зору їх організації та супроводу діяльності студентського самоврядування.

Завдання для самостійної роботи: Скласти таблицю з повноваженнями суб'єктів, які наділені можливостями щодо організації та супроводом органів студентського самоврядування.

Рекомендована література:

1. Робертс Е. Лідерство в часи війни. Головні уроки від творців історії. Київ: КМ-БУКС. 2016. 216 с.
2. Рубенштейн Д. Бути лідером. Мудрість від тих, хто змінив правила гри. Переклад Кузьменко Ю. Київ: Лабораторія. 2021. 464 с.
3. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 20.08.2024).
4. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р № 2145-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 20.08.2024).
5. Чижмарь К. Наукова-практичний коментар Закону України «Про вищу освіту». Київ: Професіонал ВД. 2019. 360 с.

4. Питання для підсумкового контролю

1. Історія виникнення студентства.
2. Статус студентства в перших університетів.
3. Розвиток студентства в перших вищих закладах освіти на території України.
4. Вплив М. І. Пирогова на діяльність самоврядних студентських організацій.
5. Розвиток студентських рухів незалежної України.
6. Становлення Української асоціація розвитку студентського самоврядування.
7. Становлення Національної молодіжної ради України.
8. Історія виникнення та діяльність Всеукраїнської студентської Ради при Міністерстві освіти і науки України.
9. Роль міжнародних асоціацій, союзів, об'єднань в розвитку та діяльності органів студентського самоврядування.
10. Діяльність та можливості Міжнародного союзу студентів International Union of Students (IUS).
11. Історія та діяльність Європейського союзу студентів.
12. Мета та діяльність Міжнародного союзу молоді.
13. Умови для ефективної діяльності органів студентського самоврядування в Україні.
14. Роль громадських організацій в супроводі та розвитку діяльності органів студентського самоврядування.
15. Законодавче забезпечення діяльності органів студентського самоврядування.
16. Основні функції студентського самоврядування.
17. Види та форми органів студентського самоврядування.
18. Принципи діяльності органів студентського самоврядування.
19. Основні завдання органів студентського самоврядування.

- 20.Рішення які приймаються виключно за погодженням з органами студентського самоврядування.
- 21.Вищий орган студентського самоврядування: повноваження, особливості скликання.
- 22.Керівник студентського самоврядування: основні повноваження, особливості обрання.
- 23.Можливості органів студентського самоврядування в управлінні закладом вищої освіти.
- 24.Основні повноваження органів студентського самоврядування.
- 25.Участь студентського самоврядування в робочих та дорадчих органах закладу вищої освіти: ректорат, деканат, приймальна комісія, адміністративна рада тощо.
- 26.Можливості студентського самоврядування в удосконаленні освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування.
27. Механізми захисту прав осіб, які навчаються у закладах вищої освіти органами студентського самоврядування.
- 28.Можливості науково-педагогічних робітників щодо організації та супроводу студентського самоврядування.
- 29.Функції та завдання куратора в організації та супроводі студентського самоврядування.
30. Роль та повноваження керівництва закладу вищої освіти у забезпеченні належні умов для діяльності органів студентського самоврядування.
- 31.Сприяння адміністрації ЗВО у взаємодії учасників освітнього процесу з громадськими організаціями щодо організації та супроводу студентського самоврядування.

5.Критерії оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості здобувача з певних тем, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що обговорюються та відпрацьовуються на практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає індивідуальні завдання: реферати, презентації, анотації, тезауруси, схеми та практичні завдання.

Форма підсумкового контролю – залік. У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожен модуль змістового модуля. Залік оцінюється за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Критерії оцінювання аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Відмінно (90-100 балів за тему)	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, залучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо). Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичного завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу;
Добре (75-89 бали за тему)	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, послуговується науковою термінологією, залучає основну і додаткову літературу. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. Може використовувати знання для стандартних практичних

		ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Задовільно (60-74 бали за тему)		Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки.
Незадовільно з можливістю відпрацювання (0-59 бали за тему)	3	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни. Планує та виконує частину практичних завдань, відсутні сформовані уміння та навички.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Практичне завдання: доповідь, презентація, схема, таблиця, модель, рекомендації тощо	100	Здатність здобувача презентувати доповідь відповідно змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням. Здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу. Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

6.Список рекомендованої літератури

Основна

1. Аксельрод А. Теодор Рузвельд. Переклад з англ. Шекет Ю. Харків: Віват. 2020. 240 с.
2. Закони України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”, "Про громадські об'єднання", "Про кооперацію". Київ: Видавець Паливода А.В. 2021. 68 с.
3. Робертс Е. Лідерство в часи війни. Головні уроки від творців історії. Київ: КМ-БУКС. 2016. 216 с.
4. Рубенштейн Д. Бути лідером. Мудрість від тих, хто змінив правила гри. Переклад Кузьменко Ю. Київ: Лабораторія. 2021. 464 с.
5. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 20.08.2024).
6. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р № 2145-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 20.08.2024).
7. Руденко О.М., Козюра І.В., Ткаленко Н.В., Маргасова В.Г. Історія та теорія місцевого самоврядування. Навч. посібник. Київ: Кондор. 2017. 226 с.
8. Чижмарь К. Наукова-практичний коментар Закону України «Про вищу освіту». Київ: Професіонал ВД. 2019. 360 с.
9. Шеве У. Суперстудент. Як навчатися легко і з задоволенням, просто змінивши підхід. Пер. з англ. Бориса Превіра. Київ: КМ-Букс, 2019. 240 с.
10. Шаткін Джесс П. Народжені бути вільними. Чому підлітки ризикують та як захистити їх від небезпек. Переклад з англ. О. Займойською. Київ: Книголав. 2019. 304 с.

Додаткова

1. Рябенко М. І. Роль органів студентського самоврядування в розвитку сучасної університетської освіти. «Ідея університету у європейському і національному вимірах: традиції, сьогодення, перспективи»: Матеріали Всеукраїнської

науково-практичної конференції. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. С. 76-77.

2. Рябенко М. І. Органи управління закладом вищої освіти як суб'єкти профілактики порушень академічної доброчесності. Інноваційна педагогіка. Науковий журнал. Випуск 20. Том 2. Херсон. Видавничий дім «Гельветика» 2020. С. 119-122.
3. Свістельник І. Інформаційна культура студента. Навчальний посібник. Київ: Кондор. 2018. 182 с.
4. . Eric Williams. The Essential Student Government Guide: College Edition 2008. P. 92.

7. Інформаційні ресурси

1. Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації веб-сайт. URL: <http://osvita.odessa.gov.ua/> (дата звернення 20.08.2024).
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 20.08.2024).
3. Міністерство освіти і науки України: офіційний веб-портал: веб-сайт. URL: <http://mon.gov.ua/> (дата звернення 20.08.2024).
4. Національне агентства із забезпечення якості вищої освіти веб-сайт. URL: <https://naqa.gov.ua/> (дата звернення 20.08.2024).
5. «Про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова» Положення: URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_pro_org_osvit-proc.pdf (дата звернення 20.08.2024).
6. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>. (дата звернення 28.08.2024).
7. Союз європейських студентів: Офіційний сайт. URL: <https://esu-online.org/> (дата звернення 20.08.2024).
8. «Щодо виборів до органів студентського самоврядування вищих навчальних закладів» Лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9-498. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4506-> (дата звернення 20.08.2024).
9. «Щодо діяльності органів студентського самоврядування» Лист МОН України від 08.09.2015 № 1/9-427 URL: [\http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4374- (дата звернення 20.08.2024).
10. «Щодо погодження рішень органами студентського самоврядування» Лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9- URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-10-21/4503/495.pdf>» (дата звернення 20.08.2024).

11. «Щодо фінансування органів студентського самоврядування» Лист МОН України від 21.10.2015 № 1/9-496 URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-10-21/4504/496.pdf>. (дата звернення 20.08.2024).
12. Міністерство освіти і науки України: офіційний веб-портал: веб-сайт. URL: <http://mon.gov.ua/> (дата звернення 20.08.2024).
13. Національне агентства із забезпечення якості вищої освіти веб-сайт. URL: <https://naqa.gov.ua/> (дата звернення 20.08.2024).

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

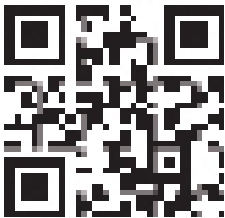
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СУПРОВІД СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Методичні рекомендації
до практичних занять з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Укладач:

Рябенко Михайло Іванович

Оригінал макет виготовлено в авторській редакції

Підписано до друку 19.12.2024 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Цифровий друк. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 2,09. Наклад 30 пр.
Замовлення № 1224-19/13.

Видавництво: Олді+
65101, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1,
тел.: +38 (095) 559-45-45,
e-mail: office@oldiplus.ua
Свідоцтво ДК № 7642 від 29.07.2022 р.
Замовлення книг:
тел.: +38 (050) 915-34-54, +38 (068) 517-50-33
e-mail: book@oldiplus.ua

